

Ведучий 1. Л.Глібов у байках створив чимало афористичних висловів, які стали прислів'ями: «В гості Вовк не забіжить»; «Той спить, хто щастя має»; «Води нема й курей чортма»; «Чого не тямшиш — не берись».

(Інсценізація байки «Орачі і муха» під музику «Муха-Ведуча 2. В Україні було чимало письменників, що склали свої байки за зразками давніх Езопових.

Автор. У полі Орачі на ярину орали,
І Муха там була.

І хоч її, непрохану, ганяли,
Одначе крадькома і їла, і пила,
Бо звикла змалечку кохатися у чужому.
Надвечір Орачі верталися додому,
І Муха там на розі у вола.

Зустрівсь Комар на лузі край села
Та й каже сміючись.

Комар. Добри вечір, сестричко!
А ти вже тут чого, моя перепеличко?

Кума чи родичка кому?
Муха. Бов, бов! Раденький, що дурненький!
Хоч довгий ніс, та розум коротенький,
Бо комарі не сіють і не жнуть...

Ти роздивись: у полі ми орали,
Раненько почали, ввесь день не оддыхали,
Тепер додому час, з вечерею на ждуть.

Автор. Ми й між людьми чимало знаєм
Брехливих прихвоснів таких;
Вертаються скрізь, щоб бачили і їх:
І ми, мов, тут — турбуємось і дбаєм!

Ведучий 2. Це Г.Сковорода, П.Гулак-Артемівський, Остап Вишня, С.Олійник, М.Годованець.

Ведуча 1. Мандрують байки світом, переходять від народу до народу, і хоча було складено першу байку ще дві з половиною тисячі років тому, але живе вона серед нас і сьогодні.

Ведучий 1. Через віки, із давнини
Прийшла до нас, щоб вчити
Як жити-бути на землі,
І як не слід робити.

Ведуча 2. У байці звірі і птахи
Поводяться, як люди,
Впізнає, може, хтось себе
Й урок цей не забуде.

Ведучий 2. Черпайте мудрість із байок,
Вони ж бо скарб нетлінний,
Живуть і житимуть завжди
Минулого дар цінний.

СВІТ НА ДОЛОНЯХ: додаткове читання

«Виправлять людські заблуди...»

І. Крилов «Щука та Кіт»

Людмила МАНЯН

Мета: ознайомити з життям та творчістю російського байкаря, показати особливості побудови та образної системи його творів, розвивати навички художнього аналізу творів, пояснити особливості використання алегорії в байках, прищеплювати шану до людських чеснот: працелюбності, дружби, правдивості і т. ін.

Обладнання: учнівські малюнки..

Тип уроку: урок вивчення нового матеріалу.

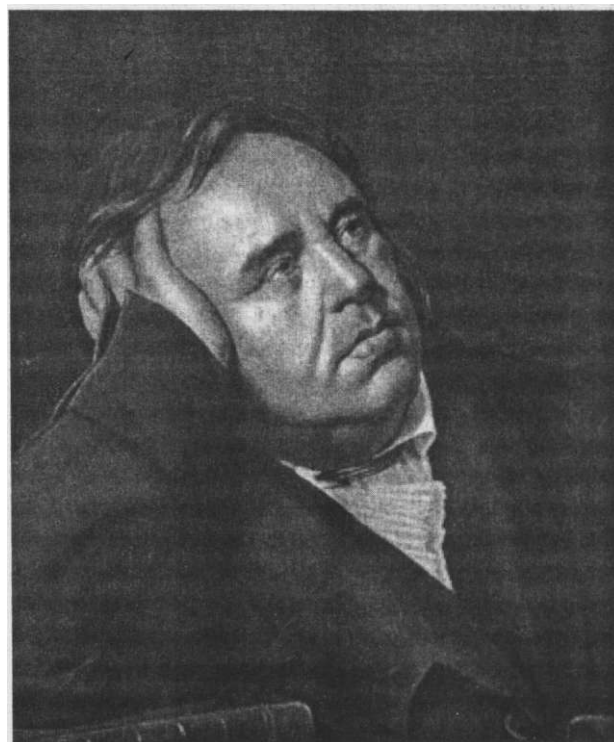
ХІД УРОКУ

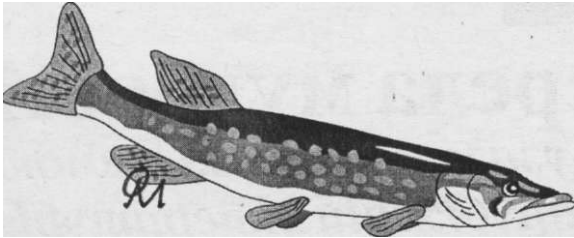
I. Повідомлення теми, мети уроку

II. Вивчення нового матеріалу

1. Розповідь вчителя.

Іван Андрійович Крилов народився в Москві в сім'ї бідного дворянина, а після смерті батька, котрий залишив йому у спадок лише скриньку з книгами, жити родині стало ще гірше. Так сталося, що Іван не міг навчатися в школі. Але жага до знань була такою сильною, що він самотужки опанував кілька мов, досконало опанував математику. Для свого часу він був

високоосвіченою людиною. Щоб хоч якось зводити кінці з кінцями юний Іван влаштується працювати підканцеляристом. Він рано познайомився з судовою несправедливістю, хабарництвом, безправ'ям. Усе це значно вплинуло на вразливого хлопця, тому, мабуть, і обрав майбутній письменник жанр байки — це давало можливість засудити зло, тупість, жадобу. Крім того, царська цензура не завжди дозволяла друкувати твори письменника, а саме байка дозволяла замаскувати її справжнє «послання». Так, наприклад, в образі левів, орлів, ведмедів автор показував суддів, царських прислужників, а інколи навіть самого царя.

2. Повторення ознак байки.

— Байка обов'язково має повчання (мораль).

Основною ознакою байки також є алегоричність.

— Спробуйте дати визначення алегорії, пригадавши вже відоме з уроків української літератури. (*Алегорія — художній прийом інакомовлення, зображення людських рис і характеристик в образах тварин, явищ, предметів, рослин.*)

— Найхарактернішими ознаками байки є також наступні:

1. Байка найчастіше складається з двох частин: оповідної і повчальної (моралі).
2. Байка може бути прозовою і віршованою.
3. Невелика кількість дійових осіб.
4. Невелика за обсягом.

— Спробуйте дати визначення байці. (*Байка — невеликий алегоричний твір повчального змісту.*)

3. Усне малювання.

На дошці розміщені зображення кота та щуки. — Спробуйте описати персонажів нашої сьогодишньої байки: Щуку та Кота. Які риси характеру людини можна приховати під цими образами?

4. Виразне читання байки «Щука та Кіт».

5. Бесіда за змістом байки.

— Що в цій байці вас найбільше вразило?

— Які думки навіяла байка?

— Чому Щука вирішила змінити своє ремесло? Що про це думає автор?

— Про що попередив Васька свою куму? /

— Як відреагувала на попередження Щука? Знайдіть слова в тексті.

— Чому, на вашу думку, полювання в Щуки було невдалим?

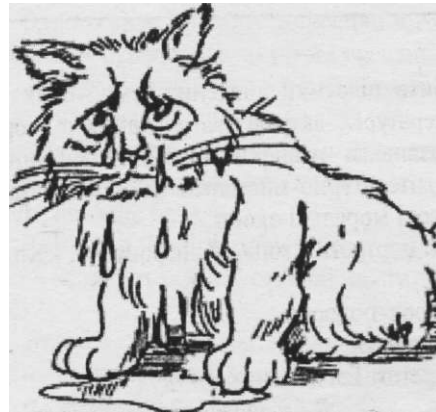
— Як повів себе Васька, коли побачив куму ледь живою?

— Яким є прихований зміст цієї байки? Яких людей засуджує І.Крилов у ній?

— Чи доводилось вам зустрічати подібних людей? За яких обставин? Ваше ставлення до них?

6. Творча робота.

— Уявіть себе художниками-ілюстраторами. Які епізоди ви б відтворили? Усно опишіть їх.

Щ
і*
3

Добирання прислів'їв, приказок до байки.

Наприклад:

- Не зазіхай на чуже, бо й свого не матимеш.
- Дивись очима, а думай розумом.
- Не рахуй чужих грошей, краще порахуй свої зуби.

- Заздрість ніколи спокою не має.
- У чужих руках завше більший шматок.
- Погнався за крихтою, та без куска зостався.

8. Складання плану до байки: цитатного (1 варіант) або у формі питань (2 варіант).

9. Повторне читання байки.

10. Переказ байки близько до тексту.

III. Закріплення вивченого матеріалу

Фронтальна бесіда.

— Що таке байка?

— Що таке алегорія?

— З яких частин складається байка?

— Яка головна думка байки І.Крилова «Щука та Кіт»?

IV. Домашнє завдання

Підготувати одну з байок І.Крилова для виразного читання (за власним вибором) та намалювати до неї ілюстрацію.

ПІЛЬГОВИЙ КОМПЛЕКТ
газета
зарубіжна
т
яова та літератора

Разом на 15% дешевше

Передплатити можна в усіх відділеннях зв'язку за «Каталогом видань України» на 2008 рік

КОМПЛЕКТ

газета

яова та літератора

Разом на 15% дешевше

Передплатний
індекс
09848
Дня
на місяць
— 2 0 , 2 7 грн

Передплатний
індекс

09848

Дня
на місяць

— 2 0 , 2 7 грн